Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
C-serie

C/2024/6833

29.11.2024

AANBEVELING VAN DE RAAD

van 21 oktober 2024

inzake het economisch, begrotings-, werkgelegenheids- en structuurbeleid van Finland

(C/2024/6833)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 121, lid 2, en artikel 148, lid 4,

Gezien Verordening (EU) 2024/1263 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2024 betreffende de doeltreffende coördinatie van het economisch beleid en betreffende het multilaterale begrotingstoezicht en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad ([1]), en met name artikel 3, lid 3,

Gezien de aanbeveling van de Europese Commissie,

Gezien de resoluties van het Europees Parlement,

Gezien de conclusies van de Europese Raad,

Gezien het advies van het Comité voor de werkgelegenheid,

Gezien het advies van het Economisch en Financieel Comité,

Gezien het advies van het Comité voor sociale bescherming,

Gezien het advies van het Comité voor de economische politiek,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad ([2]), waarbij de herstel- en veerkrachtfaciliteit ("de faciliteit") werd ingesteld, is op 19 februari 2021 in werking getreden. De faciliteit biedt de lidstaten financiële ondersteuning voor de uitvoering van hervormingen en investeringen, die worden gerealiseerd met budgettaire stimulansen door de Unie. In overeenstemming met de prioriteiten van het Europees Semester voor coördinatie van het economisch beleid, draagt de faciliteit bij aan het economisch en sociaal herstel en de uitvoering van duurzame hervormingen en investeringen, met name hervormingen en investeringen om de groene en de digitale transitie te bevorderen en de economieën van de lidstaten veerkrachtiger te maken. Zij helpt ook de overheidsfinanciën te versterken en de groei en werkgelegenheid op middellange en lange termijn te stimuleren, de territoriale cohesie binnen de Unie te verbeteren en de verdere uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten te ondersteunen.

(2) Verordening (EU) 2023/435 van het Europees Parlement en de Raad ([3]) ("de REPowerEU-verordening"), die op 27 februari 2023 is vastgesteld, heeft tot doel de Unie geleidelijk onafhankelijker te maken van de invoer van Russische fossiele brandstoffen. Dit zou moeten bijdragen tot energiezekerheid en de diversificatie van de energievoorziening van de Unie en tegelijkertijd het gebruik van hernieuwbare energiebronnen, de opslagcapaciteit voor energie en de energie-efficiëntie vergroten. Finland heeft een nieuw REPowerEU-hoofdstuk toegevoegd aan zijn nationale herstel- en veerkrachtplan om belangrijke hervormingen en investeringen te financieren die de REPowerEU-doelstellingen helpen verwezenlijken.

(3) Op 16 maart 2023 heeft de Commissie een mededeling gepubliceerd met de titel "Concurrentievermogen van de EU op lange termijn: blik op de periode na 2030", als basis voor beleidsbeslissingen en met als doel te werken aan een groeibevorderend regelgevingskader. De mededeling schetst het concurrentievermogen ten aanzien van negen elkaar

([1]) PB L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad van 12 februari 2021 tot instelling van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (PB L 57 van 18.2.2021, blz. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([3]) Verordening (EU) 2023/435 van het Europees Parlement en de Raad van 27 februari 2023 tot wijziging van Verordening (EU) 2021/241 wat betreft REPowerEU-hoofdstukken in herstel- en veerkrachtplannen en tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 en (EU) 2021/1755 en Richtlijn 2003/87/EG (PB L 63 van 28.2.2023, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

versterkende aanjagers. Van die aanjagers zijn de toegang tot particulier kapitaal, onderzoek en innovatie, onderwijs en vaardigheden en een goed functionerende eengemaakte markt de belangrijkste beleidsprioriteiten voor hervormingen en investeringen met als doel de huidige productiviteitsuitdagingen aan te pakken en het concurrentievermogen van de Unie en haar lidstaten op lange termijn op te bouwen. Op 14 februari 2024 heeft de Commissie een mededeling gepubliceerd met de titel "Het jaarverslag over de eengemaakte markt en het concurrentievermogen 2024". In die mededeling worden de sterktes en zwaktes van het concurrentievermogen van de eengemaakte markt van Europa beschreven. De ontwikkelingen van het jaar worden geschetst aan de hand van de negen geselecteerde aanjagers van het concurrentievermogen.

(4) Op 21 november 2023 heeft de Commissie de jaarlijkse duurzamegroeianalyse 2024 vastgesteld en daarmee de aanzet gegeven van het Europees Semester van 2024. Op 22 maart 2024 hechtte de Europese Raad zijn goedkeuring aan de prioriteiten van de analyse voor 2024 die rond de vier dimensies van concurrerende duurzaamheid zijn geconcentreerd. Op 21 november 2023 heeft de Commissie op basis van Verordening (EU) nr. 1176/2011 van het Europees Parlement en de Raad ([4]) ook het waarschuwingsmechanismeverslag 2024 vastgesteld, waarin zij Finland niet heeft genoemd als een van de lidstaten die mogelijk door onevenwichtigheden is geraakt of het risico loopt daardoor geraakt te worden, en waarvoor een diepgaande evaluatie nodig zou zijn. Op dezelfde datum heeft de Commissie een advies vastgesteld over het ontwerpbegrotingsplan van Finland voor 2024. De Commissie heeft ook een aanbeveling vastgesteld voor een aanbeveling van de Raad over het economisch beleid van de eurozone en een voorstel voor het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid voor 2024 waarin de uitvoering van de werkgelegenheidsrichtsnoeren en de beginselen van de Europese pijler van sociale rechten wordt geanalyseerd. De Raad heeft de aanbeveling over het economisch beleid van de eurozone ([5]) (de "Aanbeveling van 2024 over de eurozone") op 12 april 2024 aangenomen en het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid op 11 maart 2024.

(5) Op 30 april 2024 is het nieuwe kader voor economische governance van de Unie in werking getreden. Het kader omvat de nieuwe Verordening (EU) 2024/1263 betreffende de doeltreffende coördinatie van het economisch beleid en betreffende het multilaterale begrotingstoezicht, de gewijzigde Verordening (EG) nr. 1467/97 van de Raad ([6]) over de bespoediging en verduidelijking van de tenuitvoerlegging van de procedure bij buitensporige tekorten en de gewijzigde Richtlijn 2011/85/EU van de Raad ([7]) betreffende voorschriften voor de begrotingskaders van de lidstaten. De doelstellingen van het nieuwe kader voor economische governance zijn het bevorderen van gezonde en houdbare overheidsfinanciën, duurzame en inclusieve groei en veerkracht door middel van hervormingen en investeringen en het voorkomen van buitensporige overheidstekorten. Het nieuwe kader voor economische governance bevordert ook de nationale verantwoordelijkheid en heeft een grotere focus op de middellange termijn, in combinatie met een doeltreffendere en meer samenhangende handhaving. Elke lidstaat moet bij de Raad en de Commissie een nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn indienen. Een nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn bevat de budgettaire, hervormings- en investeringstoezeggingen van een lidstaat, met een planningshorizon van vier of vijf jaar, afhankelijk van de normale duur van de nationale legislatuurperiode. Het netto-uitgaventraject ([8]) van de nationale budgettair-structurele plannen voor de middellange termijn moet voldoen aan de vereisten van Verordening (EU) 2024/1263, met inbegrip van de vereisten om de overheidsschuld aan het einde van de aanpassingsperiode op een plausibel neerwaarts pad te brengen of te houden of op een prudent niveau onder 60 % van het bruto binnenlands product (bbp) te houden en om het overheidstekort op middellange termijn onder de in het Verdrag vastgelegde referentiewaarde van 3 % van het bbp te brengen en/of te houden. Indien een lidstaat zich overeenkomstig de criteria van Verordening (EU) 2024/1263 verbindt tot een relevante reeks hervormingen en investeringen, kan de aanpassingsperiode met maximaal drie jaar worden verlengd. Om de opstelling van die nationale budgettair-structurele plannen voor de middellange termijn te ondersteunen, heeft de Commissie op 21 juni 2024 richtsnoeren gepubliceerd over de informatie die de lidstaten moeten verstrekken in hun nationale budgettair-structurele plannen voor de middellange termijn en jaarlijkse voortgangsverslagen. Overeenkomstig de artikelen 5 en 36 van Verordening (EU) 2024/1263 heeft de Commissie in voorkomend geval referentiepaden en technische informatie aan de lidstaten bezorgd. De lidstaten moeten hun nationale budgettair-structurele plannen voor de middellange termijn uiterlijk op 20 september 2024 indienen, tenzij de lidstaat en de Commissie een redelijke verlenging van de termijn overeenkomen. Overeenkomstig hun nationale wettelijke kaders kunnen de lidstaten hun ontwerpplannen voor de middellange termijn met hun nationale parlementen bespreken, de onafhankelijke begrotingsinstellingen vragen een advies uit te brengen en de sociale partners en andere nationale belanghebbenden raadplegen.

([4]) Verordening (EU) nr. 1176/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 november 2011 betreffende de preventie en correctie van macro-economische onevenwichtigheden (PB L 306 van 23.11.2011, blz. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([5]) Aanbeveling van de Raad van 12 april 2024 over het economisch beleid van de eurozone (PB C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Verordening (EG) nr. 1467/97 van de Raad van 7 juli 1997 over de bespoediging en verduidelijking van de tenuitvoerlegging van de procedure bij buitensporige tekorten (PB L 209 van 2.8.1997, blz. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Richtlijn 2011/85/EU van de Raad van 8 november 2011 tot vaststelling van voorschriften voor de begrotingskaders van de lidstaten (PB L 306 van 23.11.2011, blz. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Netto-uitgaven in de zin van artikel 2, punt 2), van Verordening (EU) 2024/1263: "netto-uitgaven" zijn de overheidsuitgaven ongerekend i) rente-uitgaven, ii) discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde, iii) uitgaven voor programma's van de Unie die volledig met inkomsten uit Uniefondsen worden gefinancierd, iv) nationale uitgaven voor medefinanciering van door de Unie gefinancierde programma's, v) cyclische elementen van de uitgaven voor werkloosheidsuitkeringen en vi) eenmalige en andere tijdelijke maatregelen.

(6) In 2024 blijft het Europees Semester evolueren in overeenstemming met de uitvoering van de faciliteit. De volledige uitvoering van de herstel- en veerkrachtplannen blijft essentieel voor de verwezenlijking van de beleidsprioriteiten in het kader van het Europees Semester, aangezien de plannen helpen bij het doeltreffend aanpakken van alle of een aanzienlijk deel van de problemen die zijn aangehaald in de relevante landspecifieke aanbevelingen die in de afgelopen jaren zijn gedaan. De landspecifieke aanbevelingen van 2019, 2020, 2022 en 2023 blijven onverminderd van belang voor herstel- en veerkrachtplannen die zijn herzien, bijgewerkt of gewijzigd overeenkomstig de artikelen 14, 18 en 21 van Verordening (EU) 2021/241.

(7) Op 27 mei 2021 heeft Finland in overeenstemming met artikel 18, lid 1, van Verordening (EU) 2021/241 zijn herstel- en veerkrachtplan ingediend bij de Commissie. Op grond van artikel 19 van Verordening (EU) 2021/241 heeft de Commissie de relevantie, doeltreffendheid, efficiëntie en samenhang van het herstel- en veerkrachtplan beoordeeld overeenkomstig de in bijlage V bij die verordening opgenomen beoordelingsrichtsnoeren. Op 29 oktober 2021 heeft de Raad zijn uitvoeringsbesluit betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Finland ([9]) vastgesteld, dat werd gewijzigd op 14 maart 2023 op grond van artikel 18, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241 om de maximale financiële bijdrage voor niet terug te betalen financiële steun bij te werken ([10]) en op 8 december 2023 om het REPowerEU-hoofdstuk erin op te nemen ([11]). De tranches worden vrijgegeven als de Commissie overeenkomstig artikel 24, lid 5, van Verordening (EU) 2021/241 verklaart dat Finland de desbetreffende in het uitvoeringsbesluit van de Raad vastgelegde mijlpalen en streefdoelen op bevredigende wijze heeft verwezenlijkt. Bevredigende verwezenlijking impliceert dat de verwezenlijking van eerdere mijlpalen en streefdoelen niet is teruggedraaid.

(8) Op 25 april 2024 heeft Finland zijn nationale hervormingsprogramma 2024 en zijn stabiliteitsprogramma 2024 ingediend, in overeenstemming met artikel 4, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad ([12]). Overeenkomstig artikel 27 van Verordening (EU) 2021/241 weerspiegelt het nationale hervormingsprogramma 2024 ook de halfjaarlijkse verslaglegging van Finland over de vorderingen bij de verwezenlijking van zijn herstel- en veerkrachtplan.

(9) Op 19 juni 2024 heeft de Commissie het landverslag 2024 voor Finland gepubliceerd. Daarin werd de vooruitgang beoordeeld die Finland heeft geboekt bij de uitvoering van de desbetreffende landspecifieke aanbevelingen die de Raad tussen 2019 en 2023 heeft aangenomen, en werd de balans opgemaakt van de uitvoering door Finland van het herstel- en veerkrachtplan. Op basis van die analyse werden in het landverslag lacunes vastgesteld met betrekking tot de uitdagingen die niet of slechts gedeeltelijk worden aangepakt in het herstel- en veerkrachtplan, alsook nieuwe en opkomende uitdagingen. Ook werd de voortgang beoordeeld die Finland heeft geboekt bij de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten en bij de verwezenlijking van de kerndoelen van de Unie inzake werkgelegenheid, vaardigheden en armoedebestrijding, alsook bij de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties.

(10) Volgens door Eurostat gevalideerde gegevens is het overheidstekort van Finland toegenomen van 0,4 % van het bbp in 2022 tot 2,7 % in 2023, terwijl de overheidsschuld is gestegen van 73,5 % van het bbp eind 2022 tot 75,8 % eind 2023. Zoals aangekondigd in de mededeling van de Commissie van 8 maart 2023, getiteld "Richtsnoeren voor het begrotingsbeleid voor 2024", zet de Commissie de eerste stap om op een tekort gebaseerde buitensporigtekort-procedures in te leiden, in overeenstemming met de bestaande wettelijke bepalingen. Op 19 juni 2024 heeft de Commissie een verslag op grond van artikel 126, lid 3, van het Verdrag uitgebracht. In dat verslag wordt de begrotingssituatie van Finland beoordeeld, aangezien het verwachte overheidstekort in 2024 de in het Verdrag vastgelegde referentiewaarde van 3 % van het bbp overschrijdt. In het verslag wordt geconcludeerd dat de Commissie, in het licht van die beoordeling en na bestudering van het advies van het Economisch en Financieel Comité op grond van artikel 126, lid 4, van het Verdrag, niet van plan was om in juli 2024 voor te stellen een buitensporigtekortprocedure in te leiden ten aanzien van Finland.

(11) Op 12 juli 2022 heeft de Raad aanbevolen ([13]) dat Finland actie onderneemt om ervoor te zorgen dat de groei van de nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven in 2023 in overeenstemming is met een algemene neutrale fiscale beleidskoers ([14]), rekening houdend met de aanhoudende tijdelijke en gerichte steun aan huishoudens en bedrijven die het meest kwetsbaar zijn voor stijgingen van de energieprijzen en aan mensen die Oekraïne ontvluchten. Finland kreeg de aanbeveling klaar te staan om de lopende uitgaven aan te passen aan de veranderende situatie. Finland kreeg

([9]) Doc. ST 12524/21 + ADD 1.

([10]) Uitvoeringsbesluit van de Raad van 14 maart 2023 tot wijziging van het uitvoeringsbesluit van 29 oktober 2021 betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Finland (doc. ST 6991/23 INIT + ADD 1).

([11]) Uitvoeringsbesluit van de Raad van 8 december 2023 tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit van 29 oktober 2021 betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Finland (ST 15836/23 INIT + ADD 1).

([12]) Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad van 7 juli 1997 over versterking van het toezicht op begrotingssituaties en het toezicht op en de coördinatie van het economisch beleid (PB L 209 van 2.8.1997, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

([13]) Aanbeveling van de Raad van 12 juli 2022 over het nationale hervormingsprogramma van Finland en met een advies van de Raad over het stabiliteitsprogramma 2022 van Finland (PB C 334 van 1.9.2022, blz. 213).

([14]) Op basis van de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie wordt de potentiële outputgroei op de middellange termijn (tienjaarsgemiddelde) van Finland voor 2023 geraamd op 2,7 % in nominale termen, uitgaande van het tienjaarsgemiddelde van de reële potentiële groei en de bbp-deflator voor 2023.

ook de aanbeveling om meer overheidsinvesteringen te doen voor de groene en de digitale transitie, en voor energiezekerheid in het kader van het REPowerEU-initiatief, onder meer door gebruik te maken van de faciliteit en andere Uniefondsen. Volgens ramingen van de Commissie was de begrotingskoers ([15]) in 2023 expansief (0,9 % van het bbp), in een context van hoge inflatie. De groei van de nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven (ongerekend discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde) in 2023 leverde een expansieve bijdrage aan de begrotingskoers van 0,8 % van het bbp op. Daarin zijn de met 0,2 % van het bbp verhoogde kosten voor het bieden van tijdelijke bescherming aan ontheemden uit Oekraïne meegerekend. De expansieve bijdrage van de nationaal gefinancierde netto primaire lopende uitgaven in 2023 was dus slechts gedeeltelijk toe te schrijven aan de steun voor mensen die Oekraïne ontvluchten. De expansieve groei van de nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven (ongerekend discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde) werd ook veroorzaakt door de aanhoudende en snelle stijging van de prijzen en kosten — met name die van aangekochte diensten en personeelsuitgaven bij lokale overheden — alsook door de stijging van de uitgaven voor de maatregelen om paraat te zijn naar aanleiding van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne. De groei van de nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven in 2023 was al met al niet in overeenstemming met de aanbeveling van de Raad van 12 juli 2022. In 2023 bedroegen de met subsidies in het kader van de faciliteit en andere fondsen van de Unie gefinancierde uitgaven 0,4 % van het bbp. De nationaal gefinancierde investeringen bedroegen 4,0 % van het bbp in 2023, een daling van 0,2 procentpunten ten opzichte van 2022. Finland financierde aanvullende investeringen via de faciliteit en andere Uniefondsen. Het land financierde overheidsinvesteringen voor de groene en de digitale transitie en voor energiezekerheid, zoals infrastructuur voor hernieuwbare energie en emissiearme waterstof. Die overheidsinvesteringen zijn deels uit de faciliteit en andere Uniefondsen gefinancierd.

(12) In het stabiliteitsprogramma 2024 wordt in het macro-economische scenario dat aan de begrotingsprognoses ten grondslag ligt, uitgegaan van een reële bbp-groei van 0 % in 2024 en 1,6 % in 2025, terwijl de inflatie, gemeten aan de hand van het geharmoniseerd indexcijfer van de consumptieprijzen (GICP), wordt geraamd op 1,3 % in 2024 en 1,9 % in 2025. Het overheidstekort stijgt naar verwachting tot 3,4 % van het bbp in 2024 en daalt tot 2,7 % van het bbp in 2025, terwijl de overheidsschuldquote toeneemt tot 80,8 % eind 2024 en 82,3 % eind 2025. Na 2025 zal het overheidstekort naar verwachting afnemen tot 1,9 % van het bbp in 2026. Het overheidstekort zal dus naar verwachting in 2025 uitkomen onder de Verdragsreferentiewaarde van 3 % van het bbp. De overheidsschuldquote stijgt op haar beurt na 2025 geleidelijk tot 82,4 % in 2026.

(13) Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie zal het reële bbp groeien met 0,0 % in 2024 en 1,4 % in 2025 en zal de inflatie, gemeten aan de hand van het GICP, in 2024 1,4 % en in 2025 2,1 % bedragen.

(14) Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie zal het overheidstekort in 2024 3,4 % van het bbp bedragen, terwijl de overheidsschuldquote tegen eind 2024 zal stijgen tot 80,5 %. De stijging van het tekort in 2024 is voornamelijk toe te schrijven aan de trage groei aan de ontvangstenzijde, zowel wat de belastingen als de socialezekerheidsbijdragen betreft, maar ook aan stijgingen van de uitgaven, met name voor sociale uitkeringen en lonen. Volgens de ramingen van de Commissie is de begrotingskoers in 2024 expansief (0,7 % van het bbp).

(15) Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie zullen in 2024 uitgaven ten belope van 0,2 % van het bbp worden gefinancierd met niet terug te betalen steun ("subsidies") uit hoofde van de faciliteit, tegenover 0,1 % van het bbp in 2023. De met subsidies uit hoofde van de faciliteit gefinancierde uitgaven zullen hoogwaardige investeringen en productiviteitsverhogende hervormingen mogelijk maken zonder dat dit rechtstreekse gevolgen heeft voor het overheidssaldo of de overheidsschuld van Finland.

(16) Op 14 juli 2023 heeft de Raad Finland aanbevolen ([16]) een voorzichtig begrotingsbeleid te voeren, met name door de nominale stijging van de nationaal gefinancierde netto primaire uitgaven ([17]) in 2024 te beperken tot maximaal 2,2 %. De lidstaten is verzocht er bij het uitvoeren van hun begroting 2023 en het opstellen van hun ontwerpbegrotingsplannen voor 2024 rekening mee te houden dat de Commissie aan de Raad zou voorstellen om op een tekort gebaseerde buitensporigtekortprocedures in te leiden op basis van de begrotingsresultaten voor 2023. Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie nemen de nationaal gefinancierde netto primaire uitgaven van Finland in 2024 toe met 4,0 %, hetgeen meer dan de aanbevolen maximale groei is. Die overschrijding van de

([15]) De begrotingskoers wordt afgemeten aan de jaarlijkse verandering in de onderliggende begrotingssituatie van de overheid. Op basis daarvan wordt de economische impuls beoordeeld die uitgaat van het begrotingsbeleid — zowel het op nationaal niveau gefinancierde beleid als het beleid dat uit de begroting van de Unie wordt gefinancierd. De begrotingskoers wordt gemeten als het verschil tussen i) het groeipotentieel op middellange termijn en ii) de verandering in de primaire uitgaven (discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde niet meegerekend), exclusief de tijdelijke COVID-19-crisismaatregelen, maar inclusief de uitgaven gefinancierd door niet terug te betalen steun (subsidies) in het kader van de faciliteit en andere Uniefondsen. Een minteken bij de indicator wijst op een expansief begrotingsbeleid, terwijl een plusteken bij de indicator wijst op een contractief begrotingsbeleid.

([16]) Aanbeveling van de Raad van 14 juli 2023 over het nationale hervormingsprogramma 2023 van Finland en met een advies van de Raad over het stabiliteitsprogramma 2023 van Finland (PB C 312 van 1.9.2023, blz. 243).

([17]) Netto primaire uitgaven worden gedefinieerd als nationaal gefinancierde uitgaven ongerekend i) discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde, ii) rente-uitgaven, iii) conjuncturele werkloosheidsuitgaven en iv) eenmalige en andere tijdelijke maatregelen.

aanbevolen maximale groei van de nationaal gefinancierde netto primaire uitgaven komt neer op 0,9 % van het bbp in 2024. Het risico bestaat dat dit niet in overeenstemming is met hetgeen de Raad heeft aanbevolen.

(17) Bovendien heeft de Raad Finland aanbevolen om de geldende noodsteunmaatregelen voor energie in 2023 en 2024 zo snel mogelijk af te bouwen, en de daarmee samenhangende besparingen te gebruiken om het overheidstekort terug te dringen. De Raad heeft voorts aanbevolen dat, indien hernieuwde stijgingen van de energieprijzen nieuwe of voortgezette steunmaatregelen vereisen, Finland ervoor zou moeten zorgen dat dergelijke steunmaatregelen gericht zijn op de bescherming van kwetsbare huishoudens en bedrijven, budgettair haalbaar zijn, en stimulansen voor energiebesparing behouden. Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie bedragen de nettobegrotingskosten ([18]) van de noodsteunmaatregelen voor energie naar raming 0,2 % van het bbp in 2023 en 0,0 % van het bbp in 2024 en 2025. Indien de daarmee gepaard gaande besparingen worden gebruikt om het overheidstekort terug te dringen, zoals aanbevolen door de Raad, zouden deze prognoses een begrotingsaanpassing van 0,2 % van het bbp in 2024 impliceren, terwijl de nationaal gefinancierde netto primaire uitgaven ([19]) in dat jaar zorgen voor een expansieve bijdrage aan de begrotingskoers ten belope van 0,7 % van het bbp. De noodsteunmaatregelen voor energie werden in 2023 en 2024 afgebouwd. Dit is in overeenstemming met hetgeen de Raad heeft aanbevolen. De daarmee samenhangende besparingen zullen naar verwachting echter niet volledig worden gebruikt om het overheidstekort terug te dringen. Het risico bestaat dat dit niet in overeenstemming is met de aanbeveling van de Raad.

(18) Daarnaast heeft de Raad Finland aanbevolen om nationaal gefinancierde overheidsinvesteringen in stand te houden en te zorgen voor een doeltreffende absorptie van subsidies uit hoofde van de faciliteit en van andere Uniefondsen, met name om de groene en de digitale transitie te bevorderen. Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie zullen de nationaal gefinancierde overheidsinvesteringen naar verwachting toenemen van 4,0 % van het bbp in 2023 tot 4,1 % van het bbp in 2024. Dit is in overeenstemming met hetgeen de Raad heeft aanbevolen. De overheidsuitgaven die worden gefinancierd met inkomsten uit Uniefondsen, met inbegrip van subsidies uit hoofde van de faciliteit, blijven naar verwachting stabiel op 0,4 % van het bbp in 2024.

(19) Op basis van de beleidsmaatregelen die op de afsluitdatum van de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie bekend waren en bij ongewijzigd beleid, wordt in 2025 een overheidstekort van 2,8 % van het bbp verwacht. De daling van het tekort in 2025 is voornamelijk toe te schrijven aan de stijging van het algemene btw-tarief en aan uitgavenbesparingen. De overheidsschuldquote zal naar verwachting eind 2025 stijgen tot 82,4 % als gevolg van een tragere economische groei en stijgende rente-uitgaven.

(20) Hoewel Finland een doeltreffend en inclusief socialezekerheidsstelsel heeft met een hoog niveau van sociale bescherming, is het stelsel complex en kan het prikkels om te werken wegnemen. In 2020 kreeg een speciale parlementaire commissie de opdracht om uiterlijk in 2027 een hervorming van het socialezekerheidsstelsel uit te tekenen. In maart 2023 presenteerde de commissie haar tussentijds verslag, dat 31 voorstellen bevatte voor studies, wetsontwerpen en ontwikkelingsprojecten voor toekomstige regeringen. De hervorming heeft tot doel het socialezekerheidsstelsel te stroomlijnen en de prikkels om te werken te vergroten, terwijl de doeltreffende en inclusieve sociale bescherming in stand wordt gehouden en de arbeidsparticipatie wordt verhoogd. De hervorming van het socialezekerheidsstelsel zal naar verwachting de houdbaarheid van de overheidsfinanciën op lange termijn helpen verbeteren.

(21) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt b), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.2 van bijlage V bij die verordening bevat het herstel- en veerkrachtplan een uitgebreide reeks elkaar versterkende hervormingen en investeringen die uiterlijk in 2026 moeten zijn uitgevoerd. Verwacht wordt dat die hervormingen en investeringen helpen bij het doeltreffend aanpakken van alle of een aanzienlijk deel van de uitdagingen die in de desbetreffende landspecifieke aanbevelingen zijn vastgesteld. Om het concurrentievermogen van Finland op lange termijn te stimuleren door middel van de groene en de digitale transities, en tegelijk sociale rechtvaardigheid te waarborgen, is het van essentieel belang om binnen deze krappe termijn snel werk te maken van de doeltreffende uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk. Om uiterlijk in augustus 2026 de toezeggingen van het herstel- en veerkrachtplan na te komen, is het voor Finland van essentieel belang om de uitvoering van de hervormingen en de investeringen voort te zetten bij het aanpakken van de relevante uitdagingen. Het is met name belangrijk ervoor te zorgen dat het tweede en het derde betalingsverzoek tijdig worden ingediend.

([18]) Het cijfer geeft het niveau weer van de jaarlijkse begrotingskosten van die maatregelen, inclusief inkomsten en uitgaven en, in voorkomend geval, ongerekend de inkomsten uit belastingen op uitzonderlijke winsten van energieleveranciers.

([19]) Deze bijdrage wordt gemeten als de verandering in primaire overheidsuitgaven ongerekend i) incrementele begrotingsgevolgen van discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde, ii) eenmalige maatregelen, iii) conjuncturele werkloosheidsuitgaven en iv) uitgaven gefinancierd met niet terug te betalen steun (subsidies) in het kader van de faciliteit en andere fondsen van de Unie, ten opzichte van de gemiddelde potentiële nominale bbp-groei op middellange termijn (tien jaar), uitgedrukt als een verhouding tot het nominale bbp.

De systematische betrokkenheid van lokale en regionale autoriteiten, sociale partners, het maatschappelijk middenveld en andere relevante belanghebbenden blijft belangrijk om te zorgen voor een breed gevoelde verantwoordelijkheid voor de succesvolle uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan.

(22) In het kader van de tussentijdse evaluatie van de cohesiebeleidsfondsen moet Finland overeenkomstig artikel 18 van Verordening (EU) 2021/1060 van het Europees Parlement en de Raad ([20]) elk programma ondersteund door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+), het Cohesiefonds en het Fonds voor een rechtvaardige transitie uiterlijk in maart 2025 toetsen aan onder meer de uitdagingen zoals benoemd in de landspecifieke aanbevelingen 2024, en zijn nationale energie- en klimaatplan. Die toetsing vormt de basis voor de definitieve toewijzing van de financiering van de Unie die in elk programma is opgenomen. Finland heeft vooruitgang geboekt met de uitvoering van cohesiebeleidsprogramma's en de Europese pijler van sociale rechten, maar er zijn nog een aantal uitdagingen. Er gaapt met name nog steeds een kloof tussen de hoofdstedelijke regio en de rest van Finland wat het bbp per hoofd van de bevolking en de arbeidsproductiviteit betreft. Een snellere uitvoering van de cohesiebeleidsprogramma's is van cruciaal belang. De in de cohesiebeleidsprogramma's overeengekomen prioriteiten zijn nog steeds relevant, met name voor de noordelijke regio, die dunbevolkt is, en de oostelijke regio. Bijzondere aandacht moet ook uitgaan naar het versterken van onderzoek en ontwikkeling en innovatie, de digitalisering en het concurrentievermogen van kleine en middelgrote ondernemingen, om zo de groene en rechtvaardige transitie te versnellen. Voorts moet de nadruk blijven liggen op het wegwerken van het tekort aan arbeidskrachten en vaardigheden, het versterken van sociale inclusie en actieve arbeidsmarktparticipatie, met name voor kwetsbare groepen, en het ondersteunen van maatregelen voor sociale innovatie en het verbeteren van kinderbeschermingsdiensten. Finland kan ook gebruikmaken van het platform voor strategische technologieën voor Europa, dat is vastgesteld bij Verordening (EU) 2024/795 van het Europees Parlement en de Raad ([21]), om de industriële transformatie te ondersteunen, bijvoorbeeld op het gebied van artificiële intelligentie, cyberbeveiliging en robotica, energie- en hulpbronnenefficiëntie, en medische technologieën die van vitaal belang zijn voor gezondheidsbeveiliging.

(23) Naast de economische en sociale uitdagingen die in het herstel- en veerkrachtplan en andere Uniefondsen aan bod komen, wordt Finland geconfronteerd met een aantal extra uitdagingen in verband met een tekort aan arbeidskrachten en vaardigheden, en met de uitvoering van de hervorming van gezondheids- en sociale diensten.

(24) De werkgelegenheid bleef in 2023 boven de 78 %, maar de werkloosheid steeg van 6,8 % in 2022 tot 7,2 % in 2023, en de structurele werkloosheid hield aan. De kloof tussen gevraagde en aangeboden vaardigheden (het feit dat werknemers niet over de vaardigheden beschikken die werkgevers vragen om vacatures te vervullen) vormt een uitdaging, met name op het gebied van onderwijs, gezondheidszorg en sociale zorg. Bovendien dreigt het tekort aan arbeidskrachten op gebieden die relevant zijn voor de groene transitie, de vooruitgang in de richting van de Finse klimaatdoelstelling van koolstofneutraliteit tegen 2035 te belemmeren. Het tekort aan arbeidskrachten en vaardigheden vormt ook een bedreiging voor het concurrentievermogen en de groei op lange termijn van Finland, en de vergrijzing van de bevolking maakt dit probleem alleen maar groter.

(25) Het percentage mensen in Finland dat meldt dat zij niet de medische zorg krijgen die ze nodig hebben, is hoog. De lopende hervorming van de openbare gezondheidszorg en de sociale diensten moet zorgen voor een gelijkere toegang tot diensten maar tegelijkertijd ook de stijgende kosten van dienstverlening beperken. De administratieve hervorming is voltooid, maar de welzijnsdiensten in de verschillende regio's zijn niet allemaal even ver gevorderd wat betreft reorganisatie en optimalisering van hun dienstverlening.

(26) Aangezien de economieën van de lidstaten van de eurozone in hoge mate met elkaar zijn verweven en zij collectief bijdragen tot de werking van de economische en monetaire unie, heeft de Raad in 2024 de lidstaten van de eurozone aanbevolen actie te ondernemen, onder meer door middel van hun herstel- en veerkrachtplannen, teneinde uitvoering te geven aan de Aanbeveling van 2024 over de eurozone. Voor Finland dragen de aanbevelingen 1, 2 en 3 bij tot de uitvoering van de eerste, tweede, derde, en vierde aanbeveling die zijn vastgesteld in de Aanbeveling van 2024 over de eurozone,

([20]) Verordening (EU) 2021/1060 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds Plus, het Cohesiefonds, het Fonds voor een rechtvaardige transitie en het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur en de financiële regels voor die fondsen en voor het Fonds voor asiel, migratie en integratie, het Fonds voor interne veiligheid en het Instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid (PB L 231 van 30.6.2021, blz. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([21]) Verordening (EU) 2024/795 van het Europees Parlement en de Raad van 29 februari 2024 tot oprichting van het platform voor strategische technologieën voor Europa (STEP) en tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG en Verordeningen (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 en (EU) 2021/241 (PB L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

BEVEELT AAN dat Finland in 2024 en 2025 de volgende acties onderneemt:

1. het budgettair-structurele plan voor de middellange termijn tijdig indienen. In overeenstemming met de vereisten van het hervormde stabiliteits- en groeipact de groei van de netto-uitgaven ([22]) in 2025 beperken tot een percentage waarmee, onder meer, de overheidsschuld op de middellange termijn op een plausibel neerwaarts traject komt en het overheidstekort tot onder de in het Verdrag vastgelegde referentiewaarde van 3 % van het bbp wordt teruggedrongen. De hervorming van het socialezekerheidsstelsel voortzetten om het stelsel van sociale uitkeringen doeltreffender te maken, teneinde de prikkels om te werken te vergroten en de houdbaarheid van de overheidsfinanciën op lange termijn te ondersteunen;
2. de bijbehorende uitdagingen aanpakken teneinde een verdere snelle en effectieve uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk, mogelijk te maken, en ervoor zorgen dat de hervormingen en investeringen uiterlijk in augustus 2026 worden voltooid. De uitvoering van de cohesiebeleidsprogramma's versnellen. In het kader van de tussentijdse evaluatie van die programma's blijven focussen op de overeengekomen prioriteiten, en daarbij de kansen die het platform voor strategische technologieën voor Europa biedt om het concurrentievermogen te verbeteren, in overweging nemen.
3. het tekort aan arbeidskrachten en vaardigheden aanpakken door om- en bijscholing van de beroepsbevolking en door uitbreiding van het hogeronderwijsaanbod, met name voor de studierichtingen waarnaar op de arbeidsmarkt de meeste vraag bestaat. Erop toezien dat de hervorming van sociale en gezondheidsdiensten de toegang tot en de verlening van diensten verbetert en inefficiënties aanpakt.

Gedaan te Luxemburg, 21 oktober 2024.

Voor de Raad

De voorzitter

NAGY I.

([22]) Overeenkomstig artikel 2, punt 2), van Verordening (EU) 2024/1263 wordt verstaan onder "netto-uitgaven": de overheidsuitgaven ongerekend rente-uitgaven, discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde, uitgaven voor programma's van de Unie die volledig met inkomsten uit Uniefondsen worden gefinancierd, nationale uitgaven voor medefinanciering van door de Unie gefinancierde programma's, cyclische elementen van de uitgaven voor werkloosheidsuitkeringen, en eenmalige en andere tijdelijke maatregelen.